

Višja strokovna šola za kozmetiko in velnes Ljubljana

STRATEŠKI RAZVOJNI NAČRT VSŠKV

ZA OBDOBJE 2023-2028

Na osnovi 12. člena Zakona o višjem strokovnem šolstvu Strateški razvojni načrt VSŠKV obravnaval in potrdil Predavateljski zbor na svoji seji.....,

Obravnavala in potrdila ga je tudi Komisija za kakovost na svoji seji.....

Obravnaval in potrdil ga je tudi Študentski svet na svoji seji.....

Na osnovi 8. člena Zakona o višjem strokovnem izobraževanju je strateški razvojni načrt VSŠKV obravnaval in dokončno sprejel svet zavoda dne

Ljubljana,

KAZALO VSEBINE

1.	UVOD	1
2.	BESEDA RAVNATELJICE	4
3.	POS LANSTVO, VIZIJA, VREDNOTE IN STRATEŠKE USMERITVE	6
	I. Poslanstvo šole.....	6
	II. Vizija šole.....	6
	III Vrednote, ki nas usmerjajo pri delu.....	6
	IV. Razvojna strategija.....	7
4.	KRATEK PREGLED DELOVANJA VSŠKV DO DANES	9
5.	ANALIZA TRENUTNEGA STANJA STROKE	12
	5.1. Trendi na področju zdravja, dobrega počutja in lepote.....	12
6.	ANALIZA STANJA VSŠKV (SWOT ANALIZA)	19
	6.1. Prednosti.....	19
	6.2. Slabosti.....	19
	6.3. Priložnosti.....	20
	6.4. Nevarnosti.....	21
	6.5. Razvojna izhodišča in predlogi izboljšav.....	22
7.	STRATEŠKE USMERITVE	23
8.	STRATEŠKI CILJI IN KLJUČNI UKREPI ZA DOSEGANJE STRATEŠKIH USMERITEV	24
9.	PROMOCIJA STRATEŠKEGA NAČRTA	29
10.	SPREMLJANJE, PREGLED IN POSODABLJANJE STRATEŠKEGA NAČRTA	30
11.	SKLEP	31

1. UVOD

Višja strokovna šola za kozmetiko in velnes Ljubljana (v nadaljevanju VSŠKV, šola) je ustanovljena za izvajanje javno veljavnih izobraževalnih programov, ki jih v izvajanje določi minister za izobraževanje.

VSŠKV izvaja tudi druge programe oz. naloge iz področja neformalnega izobraževanja (Teden vseživljenjskega izobraževanja, praktično izobraževanje študentov, usposabljanje zaradi potreb sprememb v delovnih procesih...).

Strategija razvoja VSŠKV je pripravljena z namenom, da s pomočjo dobro zastavljenih strateških ciljev usmerja višjo strokovno šolo:

- h kakovostnemu načrtovanju in izvedbi izobraževanja,
- k doseganju čim boljših pedagoških in strokovnih dosežkov,
- k tesnemu sodelovanju z okoljem,
- ter trajnostno in družbeno odgovornemu delovanju.

Organiziranost in delovanje VSŠKV temelji na sistemih vodenja kakovosti na vseh področjih njegovega delovanja ter na zadovoljevanju pričakovanj vseh deležnikov šole, torej študentov, udeležencev izobraževanja odraslih, zaposlenih, predavateljev, mentorjev v organizacijah ter vseh ostalih, ki so v proces vključeni.

Glavna naloga vodstva šole je razvijanje pogojev, ki bodo omogočali čim bolj kakovostno izvajanje vzgojno-izobraževalnega procesa in tudi drugih podpornih procesov. Zavedamo se, da nobena organizacija ne more upati na uspeh brez jasnega načrta, ki bo opredeljeval najboljšo pot razvoja v prihodnjih letih in ki bo pomagal usmerjati organizacijo pri soočanju z izzivi, ki jo čakajo. Zato smo se na vodstvu odločili za pripravo strateškega načrta razvoja VSŠKV za obdobje od leta 2023 do leta 2028, ki bo ne samo določal smer, ki jo moramo ubrati, ampak nam bo pomagal izostriti osredotočenost za doseganje ciljev. Verjamemo, da bomo z ustreznim strateškim načrtovanjem razvili prave cilje in opredelili ustrezne aktivnosti za doseganje le-teh. S tem bomo pomagali vsem zaposlenim in zunanjim sodelavcem, da svoja prizadevanja usmerijo v njihovo doseganje. Tako bo naraslo samozavedanje vseh zaposlenih in sodelavcev, da njihov trud nekaj šteje in bodo zato bolj motivirani za opravljanje svojega dela.

Strateški razvojni načrt VSŠKV je dokument, ki opredeljuje osnovne smernice delovanja šole in njenega razvoja v prihodnjih petih letih. Podlago ima v Zakonu o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI-UPB5; Uradni list RS, št. 16/2007), Zakonu o višjem strokovnem izobraževanju (ZVSI; Uradni list RS, št. 100/13) in AKT o ustanovitvi zavoda »Višja strokovna šola za kozmetiko in velnes Ljubljana« in drugih dokumentih.

Višješolsko izobraževanje poteka dve leti, v okviru vsakega leta pa je kar 40 % vseh ur izobraževalnega procesa namenjenega pridobivanju znanja in veščin v okviru praktičnega izobraževanja pri delodajalcu. To študentom omogoča veliko konkurenčno prednost, saj teoretično usvojeno znanje že v času samega študija povežejo s praktičnim znanjem, kar v gospodarstvu

predstavlja veliko zaposlitveno prednost. Tudi v moderno opremljenih predavalnicah in laboratorijih študentje ob visoko kvalificiranem predavateljskem zboru usvajajo novosti določenega strokovnega področja. Največji del predavateljev predstavljajo tudi zunanji predavatelji, ki prihajajo iz gospodarstva. Tako neposredno prenašajo svoje dragocene izkušnje tudi v učni prostor. Vsi programi, ki jih šola izvaja, imajo nekatere skupne značilnosti:

- vsi slonijo na poklicnih standardih, to je naboru zmožnosti, ki so potrebne za določen delovni proces;
- v vseh programih je poudarek ne le na strokovnih vsebinah, ampak predvsem na razvoju sposobnosti za reševanje zahtevnejših problemov v delovnih procesih;
- vsi programi imajo vsebine, ki študente usposabljaajo za pripravo in nadzor dela, za organizacijo dela, za dela na področju trženja ter znanja za delo z ljudmi. Vodstvo VSŠKV sodelovanju s člani Komisije za spremljanje in zagotavljanje kakovosti VSŠKV definira svoje poslanstvo, vizijo, vrednote, strateške cilje delovanja in načine za njihovo uresničevanje.

Napredek Višje strokovne šole se ugotavlja po naslednjih kriterijih:

- posodobljeni in javno dostopni strategiji, postopkih in ukrepih;
- razvoju in redni uporabi formalnih orodij za zagotavljanje sistema kakovosti, dokumentiranem spremljanju dosežkov pri izvajanju študijskih programov, učnih izidov študentov in vrednotenju deležnikov;
- stabilni kadrovski strukturi in njenem razvoju;
- nenehnem povezovanju in sodelovanju kadrov, študentov in drugih deležnikov z okoljem;
- ustreznih in stabilnih razmerah ter virih (vloških), ki zagotavljajo kakovostno izvajanje študijskih programov in njihov aktualen razvoj;
- stalnem zbiranju in analizi podatkov, ki so pomembni za učinkovito upravljanje in izvajanje študijskih programov ter s tem povezanih podpornih aktivnosti;
- ugotavljanju pomanjkljivosti pri izvajanju študijskih programov v procesu samoevalvacije ter njihovem odpravljanju v procesu notranje optimizacije teh programov;
- organiziranju javnega dostopa do informacij o rezultatih izvajanja študijskih programov, učnih izidov študentov ter strokovnih dosežkov zaposlenih;
- redni predstavitvi in organiziranju razprave o samoevalvacijskih poročilih in drugih dokumentiranih ugotovitvah samoevalvacije v vseh organih upravljanja zaradi avtonomnega in odgovornega upravljanja dejavnosti in vodenja šole ter kakovostnega izvajanja študijskih programov

Prioritete delovanja in strateške cilje, ki predstavljajo jedro pričujočega razvojnega načrta, je oblikoval in sprejel predavateljski zbor višje strokovne šole dne Izhajali smo iz analize predhodnega strateškega načrta (2018-2023), trenutnega stanja in pogleda (vizije) na prihodnost.

Na podlagi opredeljenih ciljev, ki nam bodo temeljno vodilo delovanja v prihodnjih letih, smo definirali prednostne naloge, potrebne za njihovo uresničitev in načine, kako bomo naloge izpeljali.

Izhodišča za oblikovanje Strateškega načrta

Strateški načrt VSŠKV izhaja iz opredeljenega poslanstva in vizije ter je pripravljen na osnovi Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, Zakona o višjem strokovnem izobraževanju (Ur. l. RS št. 86/2004, 100/2013 in drugih dokumentih).

Strateški načrt upošteva pravila, ki so izkazana v: Lizbonski strategiji, Bolonjski strategiji, Strategiji razvoja Republike Slovenije, Nacionalnem programu visokega šolstva Republike Slovenije, Resoluciji o nacionalnem programu visokega šolstva 2020-2030, Merilih za zunanjo evalvacijo višjih strokovnih šol in drugih dokumentih.

Operativna izhodišča za oblikovanje strateškega načrta VSŠKV temeljijo na Merilih za zunanjo evalvacijo višjih strokovnih šol (v nadaljevanju Merila NAKVIS), ki v svojem 10. členu med drugim določajo: »Višja strokovna šola mora izkazati vpetost v okolje z objavljenim poslanstvom in strategijo svojega razvoja, v katerih je opredeljena njena vloga pri gospodarskem, socialnem in kulturnem razvoju ožjega in širšega okolja – posebej z ugotavljanjem učinkov, ki jih ima delovanje višje strokovne šole na okolje, ter racionalno rabo javnih virov«.

Veljavnost Strateškega načrta:

Ta strateški načrt šole začne veljati s študijskim letom 2023/2024 in preneha veljati s koncem študijskega leta 2027/2028.

2. BESEDA RAVNATELJICE

Ko se je pred 12 leti porodila ideja o ustanovitvi višje šole za kozmetiko in velnes Ljubljana, se je to mnogim v Glotta Novi zdelo nekaj neuresničljivega. Nekateri so celo modrovali o 10 let zamujeni priložnosti. Kljub temu sem bila prepričana, da ima ideja o ustanovitvi višje strokovne šole za kozmetiko in velnes trdno osnovo in dobro popotnico za naprej. Želela sem ustanoviti »malo«, butično, obvladljivo in kakovostno višjo strokovno šolo.

V študijskem letu 2022/2023 smo vpisali 10. generacijo študentov. Vpis je do študijskega 2017/2018 konstantno naraščal, v študijskem letu 2017/2018 pa opažamo zmerni padec vpisa v programu Velnes. Ta padec se pozna še danes za program velnes, za program kozmetika pa je vpis iz leta v leto primerljiv.

Z gotovostjo danes kot ravnateljica lahko trdim, da je Višja strokovna šola za kozmetiko in velnes Ljubljana (VSŠKV) v 10 letih svojega obstoja, postala upoštevanja in spoštovanja vreden »igralec« na slovenskem šolskem, zlasti pa višješolskem prizorišču, gospodarskem in širšem slovenskem in mednarodnem prostoru.

V študijskem letu 2016/2017 smo sodelovali pri prenovi študijskega programa Kozmetika. Čakamo na prenovu študijskega programa Velnes. V letu 2021/22 smo sodelovali s Centrom za poklicno izobraževanje pri pripravi sedmih programov izpopolnjevanja za diplomante programov Kozmetika in Velnes, v študijskem letu 2022/2023 smo tri tudi izpeljali. Šola posveča veliko pozornosti sodelovanju z gospodarstvom in to pri izvajanju praktičnega izobraževanja, zagotavljanju kadrovskih in materialnih pogojev, usposabljanju zaposlenih (Velnes akademija), izvajanju nekaterih skupnih projektov (Svetovni dan velnesa, Teden vseživljenjskega učenja, velnes kongres...). Prizadevamo si, da bi šola postala osrednja izobraževalna in razvojna ustanova, ki bo povezovala različne institucije in podjetja, katerih cilj je razvoj vseživljenjskega izobraževanja na področju kozmetike in velnesa zdravja, zdravega in uravnoveženega življenjskega sloga,...

Strateški načrt 2023-2028:

- 1. Predstavlja splošne smernice razvoja VSŠKV**, ki bodo na različne načine vplivale na delovanje tistega dela vzgojno-izobraževalnega sistema, ki spodbuja kakovostno pedagoško delo in prispeva h gospodarskemu in kulturnemu razvoju Ljubljane, Osrednjeslovenske regije in Slovenije.
- 2. Poudarja, da so strokovna znanja pomembno gibalno razvoja.**
- 3. Poudarja vlogo vseh zaposlenih in sodelujočih na VSŠKV, vseh študentov, in vseh**, ki so vključeni v pripravo, izvedbo in evalvacijo tega dokumenta. Dokument poudarja vlogo vsakega posameznega zaposlenega oz. sodelujočega.
- 4. Posebej poudarja ohranjanje vodilne vloge pri poznavanju našega dela za potrebe organizacij.**
- 5. Daje šoli polno odgovornost za dobre odnose z vsemi partnerji, s katerimi sodeluje.**
- 6. Vsebinsko opredeljuje delo šole v prihodnje in njeno temeljno poslanstvo, ki je v uvajanju nenehnih sprememb, da bi s tem dosegli optimalno delovanje šole.**

Spremembe so namreč postale najpomembnejša stalnica delovanja šole in širše. Kot ravnateljica VSŠKV vabim sodelavce k zavzetemu in kreativnemu uresničevanju ciljev in nenehnemu izboljševanju kakovosti šole. Samo kakovost je tista, ki šolo lahko pripelje do prepoznavnosti v ožjem oz. širšem prostoru in do uspeha seveda.

Ravnateljica VSŠKV

Jelica Pegan Stemberger

3. POSLANSTVO, VIZIJA, VREDNOTE IN STRATEŠKE USMERITVE

I. Poslanstvo šole

Poslanstvo šole je izvajanje višješolskih strokovnih programov, programov izpopolnjevanja in usposabljanja ter drugih programov vseživljenjskega učenja za področje zdravja, dobrega počutja, lepote, zdravega in uravnoveženega življenjskega sloga... in ozaveščanje posameznikov in skupnosti o pomenu zdravja in dobrega počutja za optimalno kakovost življenja.

II. Vizija šole

Postati članica skupine najbolj kakovostnih domačih in evropskih šol s področja nege in lepote, dobrega počutja, zdravja in zdravega in uravnoveženega življenjskega sloga...

III Vrednote, ki nas usmerjajo pri delu

Že vse od ustanovitve naše delo usmerjajo nekatere temeljne vrednote. S spoštljivim odnosom do udeležencev izobraževanja od prvega dne, ko vstopijo v našo izobraževalno organizacijo, vzpostavljamo in ohranjamo dobre odnose. Študente obravnavamo individualno, potek študija prilagajamo njihovim zahtevam, po potrebi organiziramo dodatne vaje za posameznika ali skupino. Našim udeležencem smo na voljo v času uradnih ur osebno in po telefonu, sicer pa tudi po e-pošti. Pritožbe jemljemo resno in jih rešujemo individualno. Termine predavanj v največji možni meri prilagajamo željam in potrebam študentov. Naši predavatelji imajo ustrezno izobrazbo in izkušnje s pedagoškim delom. Tako predavatelji kot organizatorji izobraževanja in ostali strokovni delavci **se stalno strokovno izpopolnjujemo.**

Vrednote VSŠKV so: Znanje; Strokovnost; Odgovornost; Medsebojno spoštovanje; Zavezništvo; Zaupanje; Inovativnost; Pozitivna naravnost, Ustvarjalnost; Podpornost; Prilagodljivost; Odzivnost; Poštenost; Učinkovitost; Sodelovanje; Kakovost in Težnja k odličnosti.

Besedilo s seznamom in opisom vrednot je objavljeno na spletni strani www.vskv.si. Z vrednotami seznanjamo vse naše uporabnike storitev (študente, druge udeležence izobraževanja odraslih, partnerje in ostale uporabnike naših storitev) po spletu in drugače.

Prizadevamo si, da zapisane vrednote tudi živimo!

Način spremljanja vrednot: Vrednote spremljamo sproti – sprašujemo se, kako je naše vsakodnevno ravnanje usmerjeno k vzpostavljanju in ohranjanju vrednot. Vsakih 5 let vrednote presodimo v celoti.

IV. Razvojna strategija

Strateški cilji Višje strokovne šole za kozmetiko in velnes Ljubljana so po časovnem zaporedju naslednji:

- 1. Vzpostavitev šole kot institucije**, ki bo razvijala stroko, usposabljala dobre kadre za delo in nadaljnje izobraževanje ter strokovno sodelovala z nacionalnim in mednarodnim okoljem.
- 2. Vzpostavitev dveh strokovnih aktivov.** Enega na področju velnesa in enega na področju kozmetike.
- 3. Doseči odličnost** in si vsako leto glede kakovosti postaviti višje cilje.
- 4. Organiziranje učnega in razvojno raziskovalnega središča**, katerega dinamično jedro bo šola in v katerem bo šola razvijala in uresničevala svoje zmožnosti in priložnosti, študenti in strokovni sodelavci pa zadovoljevali potrebe po novih znanjih. To vključuje projektne naloge, sodelovanje s podjetji in sodelovanje na drugih projektih.
- 5. Vzpostavitev mehanizmov za ugotavljanje enakovrednosti in presežkov pri vključevanju šole v enoten evropski višješolski prostor.** Zagotavljanje optimalnih prostorskih, materialnih in kadrovskih pogojev za delovanje in razvoj šole.
- 6. Permanentno spremljanje stroke in posodabljanje programov.**
- 7. Razvoj stroke** s prenosom novih spoznanj iz študijskega procesa nazaj v stroko.
- 8. Širjenje in izmenjava znanja** z objavljanjem v strokovnem tisku in drugih medijih ter sodelovanjem na strokovnih posvetovanjih. Promocija kozmetike, dobrega počutja (velnesa), zdravja in zdravega in uravnoteženega življenjskega sloga kot stroke in strokovnih metod v družbenem okolju.
- 9. Usposabljanje za komunikacijo in negovanje splošno veljavnih človeških vrednot** ter empatičnosti na vseh ravneh delovanja šole. Ohranjanje in negovanje stikov med diplomanti ter med diplomanti in šolo prek kluba diplomantov (alumni klub).
- 10. Vzpostavitev široke mreže mednarodnega sodelovanja** ter izmenjave znanja, študentov in višješolskih predavateljev.

STRATEŠKE USMERITVE:

VSŠKV bo v obdobju strateškega načrtovanja za obdobje 2023- 2027 svojo uspešnost merila skozi naslednje strateške usmeritve:

1	ODLIČNOST IZOBRAŽEVALNEGA PROCESA
2	STROKOVNA IN RAZVOJNA ODLIČNOST
3	ZADOVOLJSTVO ŠTUDENTOV IN DIPLOMANTOV
4	ZADOVOLJSTVO ZAPOSLENIH IN SODELUJOČIH V IZOBRAŽEVALNEM PROCESU

4. KRATEK PREGLED DELOVANJA VSŠKV DO DANES

Prvič smo se kot šola pojavili v razpisu za vpis v višje strokovno izobraževanje v študijskem letu 2013/2014. Študij po tem programu, smo izpeljali v študijskem letu 2013/2014 kot izredni. V študij se je prijavilo 22 študentov.

V študijskem letu 2014/2015 smo vpisali prvo generacijo izrednih študentov programa Kozmetika. V program se je vpisalo 14 študentov.

Tako smo do šolskega leta 2018/2019 vpisali v program velnes 203 študente prvega letnika (165 deklet in 38 fantov), v program kozmetika pa 121 študentov (120 študentk in 1 študent). Skupaj 324 študentov.

Oba programa smo izvajali v prostorih Glotta Nove oz. v najetih prostorih. Ustanoviteljica Glotta Nova je šoli pomagala izpeljati začetne izobraževalne procese tudi kadrovsko, pomagala je šoli z opremo in drugače. Leta 2016 je šola kupila svoje prostore. Prostori ob nakupu niso bili primerni za poučevanje, zato se bo šola lotila temeljite renovacije prostorov.

Prvi študenti so programe začeli zaključevati v študijskem letu 2015/2016.

Leta 2016 smo redno zaposlili prva dva sodelavca, vodjo referata za študente in direktorja. Šoli pomaga izpeljati učni proces še ravnateljica, organizator praktičnega izobraževanja in sodelavec v središču za samostojno učenje.

Šola ima danes več kot 150 verificiranih učnih mest za izvajanje praktičnega izobraževanja, ima skoraj 70 predavateljev, zunanjih sodelavcev, ki so vsi potrjeni preko Komisije za akreditacijo višješolskih predavateljev in programov.

V skladu z zakonom so bili ustanovljeni predpisani organi šole, ki delujejo uspešno. Pridobili smo evropsko univerzitetno listino ERASMUS mobilnosti.

VSŠKV danes opravlja tudi druge dejavnosti, za katere je ustanovljena oziroma jih opravlja z namenom racionalne rabe znanja in premoženja, ki ga uporablja, v obsegu, dovoljenem z zakoni in drugimi predpisi.

Podrobni podatki so razvidni tudi iz Poročil šole za posamezno študijsko leto, iz samo evalvacijskih poročil o kakovosti, iz Letnih delovnih načrtov in iz drugih poročil o realizaciji izobraževalnega procesa skozi posamezno študijsko leto.

Leta 2017 smo prenovili študijski program Kozmetika. Prenovljeni program smo začeli izvajati v štud. letu 2017/2018. S prenovitvijo se je diplomantom spremenil tudi strokovni naziv. Prej kozmetičarji so postali višji kozmetičarji.

V študijskem letu 2018/2019 smo imeli prvi NAKVIS pregled kakovost. Na pregledu smo bili zelo uspešni.

V študijskem letu 2022/2023 smo začeli z izvajanjem javno veljavnih in verificiranih programov izpopolnjevanja: Velnes maser/maserka, Izvajalec/Izvajalka limfne drenaže, Aromaterapevt/Aromaterapevtka v velneški dejavnosti. Izkušnja izvedbe je dobra in pozitivna in odpira »vrata« za delo naprej.

V letu 2021/2022 smo začeli z mednarodnim delovanjem na področju Erasmus mobilnosti predavateljev. Organizirali smo prvo Poletno šolo velnesa. Odzivi študentov so pozitivni.

V študijskem letu 2022/2023 smo dobili verifikacijo za izvajanje programov izpopolnjevanja Izvajalec/Izvajalka velnes kovčinga in Izvajalec/ Izvajalka gozdnih terapij. Pripravljamo se na pridobitev verifikacije programov Nohtni stilst in Umetnik permanentnega ličenja.

V tem letu smo dobili finance za organizacijo mobilnosti predavateljev in študentov KA1. Pripravljamo program, navezujemo stike z višjimi in visokimi šolami v mednarodnem prostoru in se veselimo izvedbe v študijskem letu 2024/2025.

Od študijskega leta 2013/2014 do leta 2022/2023 je šolo obiskovalo:

2013/2014: 22 (V 22)

2014/2015: 74 (V 59, K 15)

2015/2016: 141 (V 94, K 47)

2016/2017: 193 (V 114, K 79)

2017/2018: 225 (V 126, K 99)

2018/2019:189 (V 78, K 111)

2019/2020: 208 (V 103, K 105)

2020/2021: 186 (V65, K121)

2021/2022: 150 (V 59, K 91)

2022/2023: 169 (V 64, K 105)

Skupaj od 2013 do 2023 smo imeli 1557 študentov, od tega v programu Velnes (V) 784, v programu Kozmetika (K) 773.

Vpisi v določeno študijsko leto brez napredovanj študentov (torej samo dejansko študenti):

Velnes

2013/2014 22

2014/2015 39

2015/2016 50

2016/2017 53

2017/2018 43

2018/2019 37

2019/2020	25
2020/2021	26
2021/2022	28
2022/2023	22

Skupaj 361

Kozmetika

2014/2015	16
2015/2016	35
2016/2017	40
2017/2018	34
2018/2019	43
2019/2020	46
2020/2021	35 (14) – v oklepaju prepisi v nov program, ki so v bistvu naši stari študenti
2021/2022	32
2022/2023	52
2023/2024	44

Skupaj 393

Skupaj študentov, ki so obiskovali šolo 754 (vsi vpisi na šolo po imenu in priimku).

Šola od svojih začetkov do danes ima 202 diplomanta.

Iz zgornjih podatkov je razvidno, da se delež vpisanih v Kozmetiko zvišuje, znižuje pa se delež študentov Velnesa.

5. ANALIZA TRENUTNEGA STANJA STROKE

5.1. Trendi na področju zdravja, dobrega počutja in lepote

Navajam le nekaj aktualnih ugotovitev, značilnosti, oz. trendov, ki in ki bodo v naslednjih letih narekovali razvoj dejavnosti na področju zdravja, dobrega počutja, lepote ter zdravega in uravnoveženega življenjskega sloga in bodo posredno ali neposredno vplivali na vpis študentov v programe šole:

1. Iz trenda programov dobrega počutja in sprostitve se je zaradi vse bolj stresnega življenja in s tem povezanega življenjskega sloga oblikoval nov trend, to je **skrb za krepitev in ohranjanje zdravja**. Zdravje postaja način življenja in najpomembnejša kakovost življenja. Ozaveščenost ljudi o pomenu zdravja je vedno večja. Vse bolj se zavedamo, kako pomembno je, da smo zdravi. Zdravje je postalo vrednota, po kateri ljudje merijo kakovost svojega življenja. Zdravje je preprosto postalo preveč dragoceno, stranske učinke nezdravega življenjskega sloga (na primer previsoka teža, visok krvni tlak, sladkorna bolezen, nevarnost možganske kapi in druge bolezni) pa si težko privoščimo. V to smo pripravljene investirati tako čas kot tudi denar, za boljše zdravje smo celo pripravljene spremeniti svoj življenjski slog.

Ta trend se je v post kovidnem obdobju ohranil in celo povečal. Zlasti pri moški populaciji, ki se je od zaposlitvenih obveznosti začela usmerjati vse bolj k sebi, družini, prijateljem, skupnosti...

2. Ljudje bodo vse bolj potovali z namenom **zdravstvenega turizma** (zdravstvene storitve v Evropi in tudi drugod postajajo vse dražje, zaradi česar so Američani in Evropejci pripravljene potovati drugam, v druge, tudi zelo oddaljene destinacije, kjer so cene bolj dostopne, storitve pa na visoki ravni. Hkrati pa predstavljajo visoko razvite zdravstvene storitve v Evropi možnost za razvoj »incoming« zdravstvenega turizma na specifičnih, nižjih trgih. Zaradi vse višjih cen, pa tudi daljših čakalnih seznamov ter poskusov zavarovalnic, da bi znižale cene, postaja evropski trg zdravstvenega turizma vedno bolj obsežen.
3. **Prekomerna teža in debelost postajata vse večji problem.** Svetovna zdravstvena organizacija ocenjuje, da je na svetu predebelih vsaj milijarda in 200 milijonov ljudi, ta številka pa se bo do leta 2024 povečala na približno dve milijardi. Delež ljudi s čezmerno telesno težo se je na Zahodu približal 50% pri odraslih (kar hkrati pomeni v zadnjih 10 letih 20% povečanje) in 25% pri otrocih med 10. in 17. letom. Že 30 let se debelost uradno uvršča med bolezni – leta 2005 pa so bolezen uradno poimenovali na novo, in sicer čezmerna teža in debelost – ki povzroča številne zdravstvene in tudi duševne težave. V razvitem svetu je debelost najpogostejša presnovna bolezen, ki je za kajenjem drugi najpomembnejši vzrok za povečanje obolevnosti in umrljivosti. Povpraševanje po celostnih in kakovostnih rešitvah težav, povezanih s čezmerno telesno težo in nezdravim življenjskim slogom, narašča iz dneva v dan. Zdravo in vitko telo ter dobro psihofizično počutje sta želja vsakega posameznika. Posledica tega je velik porast ponudbe na področju velnesa in lepote z velikim poudarkom na centrih in klinikah, specializiranih za preoblikovanje ženskega in moškega telesa. V tem trenutku je to najhitreje rastoča panoga.

Programi oblikovanja telesa in učvrstitve kože bodo v prihodnjih letih rasli po 13-odstotni letni rasti, kar je celo 2-kratnik stopnje rasti na področju velnesa, s čimer bodo ti programi postali najbolj propulzivni segment znotraj estetske industrije. Med najnovejše dosežke lepotnega trga se štejejo tehnološke izboljšave na področju oblikovanja telesa in učvrstitve kože, s katerimi se v estetski industriji v obliki ne invazivnih postopkov, izredno uspešno zmanjšuje celulit, uničuje maščobne celice in izboljšuje tonus kože. Izsledki raziskave za leto 2009 Medical Insight Inc. kažejo, da je svetovna estetska industrija v letu 2011 na svetovni ravni že preseгла 15 milijard \$ prometa. Znotraj tega segmenta raste prodaja estetskih pripomočkov po več kot 10-odstotni stopnji rasti (in se je leta 2011 približala 2 milijardama \$), storitve in honorarji v povezavi s tem pa še po višji, 16% letni stopnji rasti (ki so leta 2011 znašali 35 milijard USD letno), oblikovanje telesa pa po več kot 22% stopnji rasti (obseg prodaje se je leta 2011 več kot podvojil!). Trend porasta je še vedno v trendu. Se sicer zmanjšuje, nikakor pa ni mali.

V letu 2023 stopa na površje ugotovitev, da je debelost bolezen (debelost ni stvar psihe, ampak je stvar biologije oz. bioloških procesov v telesu), ki jo kot druge bolezni kaže zdraviti. Kaj to pomeni za prihodnost velnesa, je težko napovedati. Vitko ni enako zdravo! Trendi napovedujejo, da bo nova zdravila za hujšanje potrebno še temeljito preizkusiti in preanalizirati in da bo kljub odkritju velikega števila zdravil za hujšanje, ponudba in povpraševanje velnes storitev ostala na isti ravni oz. se bo še povečala.

4. **Od velnesa do selfnessa.** Iz trenda programov dobrega počutja in sprostitve (velnesa) se je oblikoval nov trend, to je skrb za samega sebe (selfness). Vse bolj brez slabe vesti v ospredje postavljamo sebe. Da se dobro počutimo, da smo uravnoreženi, da imamo pozitiven odnos do življenja, da imamo energijo, da imamo zdrav odnos do hrane, rekreacije, prostega časa in dela. Zavedamo se, da v nasprotnem ne moremo biti uspešni, še manj pa polni energije za soočanje z vse bolj številnimi vsakdanjimi izzivi. V primerjavi z velnesom je v tem trendu močnejše prisoten izobraževalni element – stranka na primer ne le uživa v zdravem obroku, temveč se tudi uči, kako kuhati zdravo in kako v vsakdanjem življenju uravnorežiti prehrano. Pristop zahteva večjo prisotnost raznih strokovnjakov, kot v primeru klasičnih programov dobrega počutja.

Ljudje so po obdobju Covid 19 ponovno odkrili preproste radosti in koristi za zdravje.

5. **Skrb za samega sebe (selfness) je torej vse bolj v ospredju,** vedno bolj pa vključuje tudi skrb za okolje in trajnost – odgovoren odnos do sebe in do okolja. Naš planet se segreva. S segrevanjem planeta, ki prinaša ogromna tveganja za fizično in duševno zdravje, se rojeva velnes, ki bo prilagojen takemu podnebnju. Inovacije za hlajenje »naših teles«, naših domov, naših mest...Pristopi hlajenja, od najsodobnejših do starodavnih in pozabljenih, bodo sprožili val novih pristopov tudi v arhitekturi in oblikovanju. Že sedaj vidimo več zelenih streh in strešnih vrtov, več zelenih, travnatih in gozdnih površin, vidimo uporabo novih materialov v gradnji cest in gradnji poslovnih in stanovanjskih površin, vedno več je odbojnih barv pri gradnji cest in streh...Mesta pri novogradnjah in urejanju površin pospešeno razmišljajo o izgradnjah javnih bazenov, o čiščenju vodnih poti, o prostorih, ki ljudem omogočajo »divje« kopanje in plavanje. Spremenil se bo tudi način oblačenja. Turizem se s pekočih plaž preusmerja v gore in hribe, ob jezera,.. Pri opremljanju prostorov velja načelo »manj je več«. Veliko se dogaja zunaj prostorov v

povezavi z naravo. Velneške dejavnosti se iz zaprtih prostorov (hoteli, zdravilišča, terme, velnes centri, fitnes centri..) selijo na odprte prostore (v naravo). S tem se povečuje tudi nabor velneških dejavnosti in možnosti za zaposlitve, samozaposlitve in zaslužek. Vse to bo zahtevalo nove izzive in pristope tudi v velneški dejavnosti.

6. **Poporodni velnes je v vzponu.** Po porodu se namreč novopečeni starši običajno znajdejo v »goščavi« skrbi: vsa pozornost je namenjena otroku, zdravstveni sistemi vedno bolj opuščajo skrb za otroka neizkušnim staršem. Stari starši so v službah. Sam porod je velik fizični dogodek in novo starševstvo pogosto pomeni resne težave z duševnim zdravjem. Ne pozabimo na pogostost poporodnih depresij. In tudi tu je velnes našel svoje mesto. Kulture po vsem svetu poznajo tradicijo poporodnega umika za mamo in otroka (od korejskega sanjutorija do latinskoameriškega la cuarentena), ki se osredotočajo na globok počitek, zdravo hrano, izobraževanje o negi dojenčka, masaži in terapevtskem kopanju za mame. Poporodni umiki počasi, zlasti v mestih, postajajo stalnica.

Pojavlja se tudi cela vrsta e poporodnih svetovalnic.

Pravo poporodno dobro počutje bi pomenilo veliko spremembo trenutne poporodne izkušnje, dostop do integrirane medicinske in velnes izkušnje lahko mladim staršem ponudi celosten, empatičen pristop fizičnega stanja novih staršev in čustveno dobro počutje, vključno z izobraževanjem, pravilno prehrano, fizioterapijo in terapije, ki so osredinjene na bolečino.

7. Želja človeštva je od nekdaj živeti čim dlje. Pa ne samo živeti čim dlje, čim dlje se tudi dobro počutiti. V letu 2023 je ta želja po vsem svetu dosegla neslutene in osupljive možnosti in priložnosti. **Dolgoživost ni le trend. To je »nova industrija« velnesa.** Po oceni Wellness Instituta bo v tovrstno »industrije« v letu 2024 na svetu vloženo 610 milijard dolarjev.

Medicina, raziskovalne znanosti in nove tehnologije so se združile in iz dneva v dan poslušamo novosti o novih diagnostike hudih boleznih, individualiziranega zdravljenja le teh, možnosti pomlajevanja starih celic zdravljenja, pomlajevanja posamičnih organov...

Narašča ponudba medicinskih programov (medicinski turizem bo z novimi tehnologijami zapolnil praznino v tradicionalnem zdravstvenem sistemu) – iskanje zdravstvenih storitev v drugih državah (DNK-analize, medicinski postopki proti staranju, laserski postopki, hormonske analize itd) je v porastu.

Rojevajo se centri (klinike) za dolgoživost kot gobe po dežju! Trenutno so le ti namenjeni le bogatim. Trendi kažejo na to, da se bodo storitve, ki jih ti danes ponujajo, razširili na celotno prebivalstvo. Če ne v obliki klinik, pa se bodo prav gotovo skozi posamezne storitve.

8. **Z velnes usmerjenimi programi in storitvami si lahko v prihodnosti obetamo precejšnja znižanja stroškov v zdravstvu.** Raziskave v ZDA so namreč pokazale, da povečan interes posameznikov za velnes storitve in posledično večja osveščenost prebivalstva vodi do dodatnih možnosti za izboljšanje zdravstvenih rezultatov prebivalstva, poveča se zadovoljstvo

prebivalstva in ohranja se njihovo zdravo vedenje in ravnanje. Programi javnega zdravstva se običajno fokusirajo na drago kurativo kroničnih obolenj, kot so bolezni srca in ožilja, popuščanje srčne mišice, sladkorna bolezen, astma, kronično pljučne bolezni in s tem povezane kronične bolečine, debelost, depresijo, odpoved ledvic, hipertenzija...

Statistični podatki kažejo, da se zdravje ljudi zaradi čedalje večjih pritiskov na delovnem mestu in stresnih situacij v vsakdanjem življenju, splošno gledano poslabšuje, s tem pa se drastično povečujejo tudi stroški zdravstvene oskrbe. Poglobljen pregled teh ugotovitev kaže tudi na to, kako lahko organizacije, ki so pripravljene porabiti potreben čas in sredstva za izboljšanje zdravja svojih zaposlenih, bistveno povečajo svoje naložbe v človeški kapital.

Študije kažejo, da lahko analitično usmerjen, ciljan in voden velnes program (klub za zdravje in dobro počutje, ki ga razvijamo in osmišljamo v Glotta Novi v okviru Velnes akademije) zmanjša število hospitalizacij in kirurških posegov in s tem zmanjša skupne stroške zdravstvenih storitev za prebivalstvo kot celoto. Čeprav ni dokončna rešitev, je lahko ta prilagodljiv ukrep, ki bistveno zmanjšuje izdatke s spodbujanjem in podpiranjem vključevanja bolnikov v proces odločanja, učinkovit del zdravstvene reforme. Analize so pokazale, da ta pristop bistveno prispeva k zmanjševanju stroškov zdravljenja in zdravstveni oskrbi populacije kot celote.

Analitično usmerjan, ciljan in voden program klubov za zdravje in dobro počutje, temelji na "virusnem" širjenju informacij o potencialnih tveganjih za zdravje. Ta je zlasti pomembno za večjo pokritost »populacije večjega tveganja«. Poleg te pokritosti program klubov spodbuja globlje medsebojne odnose med člani programa in med člani programa in njihovimi coachi za zdravje in dobro počutje. Ti odnosi pripravijo člane kluba na večjo aktivnost pri oblikovanju oziroma osmišljanju njihovega zdravja in boljšega počutja. Izvajajo se na podlagi osebnega načrta zdravja in dobrega počutja, v program kluba pa so vključena najrazličnejša orodja in tehnike, s katerimi se identificira možnost članov za boljšo prehrano in vadbo posameznikov. Program vključuje tudi svetovanje za uporabo različnih predpisanih zdravil, ki so včasih celo škodljiva, pa tudi dodatkov k prehrani. Pretirana ali nesmotrna poraba le teh je lahko tudi za zdravje in dobro počutje posameznika škodljiva.

9. Šport in gostinstvo/hotelirstvo z roko v roki

Po desetletjih fitnesa, kar pomeni samotne samostojne vadbe v telovadnici, vse več ljudi po vsem svetu spremlja skupinske športe, ki krepijo moč in vse več ljudi želi trenirati in se udeleževati tekem kot pravi športniki. Profesionalni športnike so nenehno v pogonu. Premikajo se iz kraja v kraj, iz države v državo. Gostinstvo/hotelirstvo se je že prej ukvarjalo z zadovoljevanjem potreb profesionalnih športnikov, v zadnjem času pa tudi »neprofesionalnih«, rekreativnih športnikov. Če gre za globalni trg, ne smemo pozabiti, da je ta ocenjen na 4,75 milijard dolarjev letno.

Danes gostinske destinacije odgovarjajo tudi na klice »neprofesionalnih« športnikov, organizirajo vrhunske trenerje za vadbo, organizirajo coache, skrbijo za športne dvorane, v katerih rekreativni športniki trenirajo, organizirajo športne in vadbene poligone, organizirajo

tekmovanja, organizirajo in izvajajo velnes in fizioterapevtske storitve, imajo tehnologijo za spodbujanje možganov in povečanje učinkovitosti...

Vsekakor aktivnost, ki jo ne kaže zanemariti in je v porastu.

- 10. Dom kot najvišje tehnološko središče zdravja** so že leta megatrend. Domovi z velikim poudarkom o ugodnostih, kot so sobe za meditacijo in hladni bazeni. Zdaj domovi in celo mesta, postajajo najvišje tehnološka, večplastna zdravstvena središča. Premik je brez primere, saj vključuje vse od vzpona »medicinskega doma« do sistemov za spremljanje zdravja do pametnega pohištva, ki se prilagaja v realnem času individualni potrebi po dobrem počutju. V obdobju po pandemiji, ki ga zaznamuje daljši čas preživet doma, ubira zdravje na domu drzne nove smeri. Trend vključuje »Home Health Care«, kjer domovi postajajo naprednejši »ambulantni« centri za oskrbo, ki jih poganjajo digitalne zdravstvene storitve – od popolnoma integriranega telezdravstva do nove tehnologije za spremljanje zdravja in diagnostike, zmanjšanje zanašanja na osebne interakcije s praktiki. Toliko je inovacij pri uporabi M-healtha (mobilno zdravje) za zdravstveno nego na domu. Na primer pravkar trgu ponujeni foneDX (od electronRX) uporablja obstoječe senzorje pametnega telefona in aplikacijo uporabniškega vmesnika za merjenje kritičnega zdravja srca in pljuč osebe prav doma. V naslednjih petih letih se pričakuje 45 % zdravstvenih storitev na domu.

Mesta postajajo visokotehnološka zdravstvena središča. V Savdski Arabiji gradijo pametno mesto NEOM (razvilo se bo do konca leta 2025), kjer futuristični zdravstveni sistem dr.NEOM kontinuirano zbira zdravstvene podatke prebivalstva in jih hrani v »digitalni dvojček« vsakega prebivalca. S tem bogastvom informacij lahko sistem natančno prilagodi posege v zdravje in dobro počutje ter celo predvidi zdravstvene težave, preden se pojavijo.. Senzorično izboljšan dizajn daleč presega koncepte dobrega počutja, kot je feng shui in biofilna notranjost. Nova generacija tekstila pomeni prav tkanine, ki nas obkrožajo doma in bodo zaživel2 kot interaktivni vmesniki. Podjetji kot Getsound.ai in Endel ustvarjata personalizirane biološke zvočne krajine v naših biometričnih in okoljskih podatkih v realnem času. Naši domovi se bodo na koncu razvili v večplastne ekosisteme, ki združujejo napredno nanotehnologijo in empatično arhitekturo za ustvarjanje bivalnih prostorov, ki zajemajo naše biometrične podatke. S tem ustvarjamo okolja, ki se dinamično razteza iz naše psihe.

Dom kot visokotehnološko zdravstveno središče je futuristični trend v velnesu. Nepremičninski sektor, najhitreje rastoči trg dobrega počutja od vseh: je zdaj vreden 398 milijard in napoveduje, da bo do leta 2027 narasel na 887,5 milijarde dolarjev.

11. **Še nekaj velnes usmeritev za konec:**

Pojavlja se »**SPA fusion**«: rast povpraševanja po kombiniranih velnes postopkih: Watsu (water & shiatsu), Yogalates (Yoga & Pilates), masaže s terapijo z zvokom, svetlobo, Neurobics (miselna aerobika) itd. Seznam teh vrst storitev je dolg.

Narašča povpraševanje po **avtentičnih terapijah**, pomembna je lokalna delavna sila, uporaba lokalnih produktov, uporaba naravne opreme prostorov, lesa, sveč, spoznavanje lokalne kulture, predanost holizizmu (uživanju).

Diverzifikacija SPA produktov – SPA produkti postajajo vse bolj raznoliki, specializirani, nagovarjajo točno določene ciljne skupine (en produkt ne nagovarja več vseh, temveč mora imeti osredotočen cilj, kaj je in komu je namenjen – visoka konkurenčnost namreč zahteva diferenciacijo in jasno pozicioniranje).

Zakup časa in ne tretmajev (zaradi kompleksne in zelo raznolike ponudbe se potrošnik danes vse težje odloča, katera storitev je najbolj primerna zanj – zato se želi prepustiti strokovnjakom, ki mu bodo znali svetovati, kaj potrebuje. Ve, koliko časa in denarja ima na voljo, v okviru tega pa mu moramo znati zelo profesionalno svetovati in ponuditi tisto, s čimer bomo dejansko na najbolj učinkovit način nagovorili njegove potrebe in izpolnili pričakovanja).

Obdobje Covida 19 je tudi **obdobje povpraševanj** (in rezervacij) **po velnes programih in postopkih preko spleta**. Ta trend se v postkovidnem obdobju ne zmanjšuje. Pravzaprav se celo povečuje.

Zaradi razvoja na področju velnesa se večja konkurenca v panogi. To ni vedno slabo, saj se z večjo konkurenco več raven velnes storitev, storitve pridobivajo na kakovosti, cene se znižujejo in tako velnes postaja dostopnejši za vse.

Kombinacija visoko-kakovostnih zdravstvenih storitev in SPA produktov je v porastu. **Zanimanje za naravne produkte in eko velnes močno narašča** (povezava med osebnim zdravjem in zdravjem okolja).

Narašča povpraševanje po področjih, ki so zavezani k **varovanju narave**.

Trend postajajo **SPA skupnosti**, ki ustvarjajo **življenjski stil za cele družine**.

Postopki se predpisujejo po temeljitem posvetovanju, kar kaže na to, da bo področje izobraževanja na tem področju izjemno zanimivo.

Pri trženju je pomembno oblikovanje zgodb.

Ustvarjanje ambienta, ki stimulira občutke.

Kakovost storitev za ljudi (odlična storitev, posluh za ljudi) je vse bolj pomembna in postaja ključna razlikovalna prednost.

Novi ponudniki bodo ponujali velnes z aktivnostmi za zdravo življenje, zdravo hrano (več opcij), izobraževanje za zdravo življenje, programi razstrupljanja, organska prehrana, tečaji kuhanja...

Večja pozornost v hotelih se namenja **oblikovanju idealnega prostora za spanje** (spanje ima velik učinek na izgled, težo in dobro počutje), oblikovanje programov spanja, preoblikovanje drugih storitev v podporo terapiji s spanjem.

Trend stran od velikih sistemov in znamk – k novim ponudnikom, »ročno, lokalno, sezonsko, butično in personalizirano. Blagovnim znamkam »na doseg roke«, tu in zdaj!
Standardi ter stalno izobraževanje in usposabljanje pridobivajo na pomenu, saj so potrošniki vedno bolj informirani o produktih in postopkih.

Velnes kot način življenja – oblikovanje velnes produktov za družine in otroke. Iskanje družbe (socializacija) bo nadomestila željo po samoti, kar pomembno vpliva na dobro počutje (oblikovanje družabnih programov, iger itd.).

Vse bolj priljubljeni in iskani **so programi, ki vključujejo celostno ponudbo pred operacijo in po njej.**

»Being social is the new private« – **SPAji kot prostori za druženje, priložnost za spoznavanje novih ljudi**, pogovor, igro, posel... (torej niso več prostori, kamor se želimo zateči za intimnost, temveč ravno nasprotno).

Zelo **individualno prilagojena storitev** (niti dve velneški in kozmetični storitvi nista enaki!).

in še bi lahko naštevali!

(Vzeto iz Wellness Trends /Velines trendi, Wellness Institute; 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 in 2024)

6. ANALIZA STANJA VSŠKV (SWOT ANALIZA)

SWOT analiza obstoječega stanja predstavlja izhodišče za pripravo strateškega načrta VSŠKV Ljubljana. Strateške usmeritve in cilji slonijo na prepoznavanju in zavedanju naših vrednosti, na zmanjševanju in odpravljanju slabosti, na jasno definiranih priložnosti, ki jih želimo izkoristiti ter na zavedanju nevarnosti, ki se jim želimo izogniti

6.1. Prednosti

- Ugodna geografska lega (Ljubljana, Osrednjaslovenska regija)
- Zaposljivost diplomantov (zlasti program Kozmetika)
- Aktualni študijski programi,
- Razvojno naravnani (trendovski) študijski programi,
- Prostorski in materialni pogoji šole so dobri.
- Dobri materialni pogoji (šolski kozmetični salon, ki je opremljen z najsodobnejšo možno opremo za izvajanje vaj za kozmetično nego, predmet Delovanje in uporaba kozmetičnih naprav, predmet Specialne tehnike pedikure, OK1 in OK2); šolski kozmetični salon za manikuro in ličenje, ki deluje na šoli; prostor za izvedbo vaj na prostem,...)
- Dostopnost do informacij v e okolju,
- Povezanost med strateškimi usmeritvami in kratkoročnimi cilji in akcijskim načrtom,
- Inovativni, ustvarjalni in posebej izbrani predavatelji,
- Optimalna tehnična opremljenost s sodobno IKT,
- Kakovost izvedbe študijskih programov,
- Dobra komunikacija med študenti in predavatelji,
- Odlično organizirano praktično izobraževanje,
- Odlična povezanost s podjetji na trgu dela,
- Osredotočenost na študente in njihove rezultate,
- Dobro organizirane izven študijske dejavnosti,
- Kakovosten in strokoven pedagoški kader,
- Pestra ponudba ob študijskih dejavnosti,
- Bogate izkušnje na področju mednarodne mobilnosti,
- Dostopnost osebja v referatu,
- Odprtost za sodelovanje z okoljem in sorodnimi inštitucijami,
- Renome zaupanja vredne zasebne izobraževalne ustanove,
- Stabilno poslovanje,...

6.2. Slabosti

- Nemotiviranost in pasivnost študentov za sodelovanje v organih šole,
- Nižja udeležba študentov na predavanjih in vajah,
- Odgovornost in zavzetost vodstva in zaposlenih,
- Neambicioznost in nesamoiniciativnot posameznikov (predavateljev in drugih izobraževalcev!),
- Slaba prehodnost študentov v študijske programe visokih šol (zlasti v Kozmetiki)

- Odpor proti spremembam na področju poučevanja in učenja in na področju uvajanja IKT v izobraževalni proces,
- Slabša povezanost med teoretičnimi predmeti in prakso,
- Slabša zaposljivost diplomantov iz programa Velnes,
- Pomanjkanje odličnih učnih prostorov,
- Slabša izkoriščenost prostorskih zmožnosti in pretirana uporaba materiala za izvedbo vaj,
- Slabša povezanost in pripadnost zunanjih sodelavcev s šolo,
- Vpliv povečane ponudbe visokošolskih izobraževalnih programov na vpis na višješolske programe,
- Neprepoznavnost pomena višješolskega izobraževanja ter višješolskih programov,
- Nesistematično vodenje kariernega razvoja študentov,
- Nedelovanje kariernega centra in kluba diplomantov,
- Slabše delovanje strokovnih aktivov,
- Slabše razvite promocijske aktivnosti,...
- Pomanjkljivo pravočasno informiranje: vodstvo-referat-predavatelji-študenti
- Premalo organizacijske transparentnosti (spremembe, urniki, sodelovanje predavateljev, aktivni itd...)

6.3. Priložnosti

- Možnost za vključevanje v strokovne in razvojne projekte,
- Izvajanje že obstoječih programov izpopolnjevanja in razvoj novih programov za izpopolnjevanje,
- Priprava programa »šolski kozmetični salon« in »šolski velnes«, ki bi se izvajal v 3. ciklu,
- Izdelava več učnih gradiv za študente,
- Zagotovitev pogojev za sodobne oblike in metode izobraževanja,
- Usposabljanje predavateljev za uvedbo sodobnih oblik in metod dela v študijskem procesu
- Uvedba hospitacij »kolega pri kolegu« za boljši transfer znanja in povezanost med temami in predavatelji
- Povečanje mednarodne mobilnosti študentov in predavateljev,
- Še boljše povezovanje z uporabniki (delodajalci), kontakt in obiski organizatorja delodajalcev na terenu
- Posodabljanje in prilagajanje vsebin in načinov dela z aktualnim znanjem in sodobnimi tehnologijam,
- Boljša in sodobna digitalizacija učnega procesa in vseh drugih procesov na šoli,
- Učinkovit odprti kurikulum in nenehno prilagajanje le tega potrebam organizacij,
- Vzpostaviti še tesnejše povezovanje z delodajalci in drugimi socialnimi partnerji (Zavod za zaposlovanje, zbornice, združenja...),
- Digitalizacija višješolske dokumentacije,

- Aktivno vključevanje v mednarodno delovanje na področju priprave novih programov, mobilnosti predavateljev in študentov, sodelovanje v projektih, sodelovanje pri raziskavah,...
- Večja odprtost šole za potrebe študentov,
- Večji in boljši razmah integrirane prakse skozi povezovanje vsebin programov in nudenja storitev strankam, Ohraniti in okrepiti vlogo šole v sodelovanju z zunanjimi institucijami (MVI, CPI,...)
- Vključevanje vabljenih uglednih strokovnjakov kot gostujočih predavateljev,
- Povečati vključenost študentov pri razvoju šole,
- Priprave in izvedbe neformalnega izobraževanja v okviru Velnes akademije,
- Uvajanje podjetniških oblik in vsebin izobraževanja (koncepta podjetnosti in podjetništva) v izobraževanje (skladno s trendi izobraževanja v svetu in Evropske unije),
- Izgradnja novih prostorov in s tem povečanje ugleda šole,
- Možnost nagrajevanja koristnih predlogov,
- Še večja povezanost z diplomanti, pri razvoju novih in aktualnih izobraževalnih programov glede na potrebe gospodarstva,
- Raziskovalna in razvojna dejavnost,
- Dvig pripadnosti šoli pri zaposlenih in sodelujočih,
- Vključevanje vsebin trajnostnega razvoja v izobraževalne programe in njihovo izvedbo,
- Vzpostavitev celostnega sistema kakovosti,
- Razširitev knjižničnega gradiva s strokovnimi gradivi in e- bazami podatkov,
- Okrepitev sodelovanja z delodajalci preko alumni kluba,
- Krepitev mednarodnega sodelovanja...
- Izboljšati organiziranost študijskega procesa (stabilnost urnika)
- Razmislek o učinkovitejši informiranosti in komunikaciji: vodstvo šole-referat-predavatelji-študenti in povratne informacije
- Promocija programa velnes za večjo prepoznavnost in vpis
- Stimulacija z ustreznim nagrajevanjem predavateljev za pedagoški in nepedagoški del (dodatne aktivnosti) ter študentov za poseben doprinos dobrobiti šole

6.4. Nevarnosti

- Demografske spremembe,
- Spremembe zakonodaje,
- Diferenciacija javnih in zasebnih šol,
- Naraščajoča konkurenca s strani javnih višjih oz. visokih šol (tudi šol s finančno koncesijo),
- Finančna, gospodarska in socialna kriza,
- Novi izbruhi pandemij
- Negotove politične in gospodarske razmere,
- Neustrezna umestitev višjega strokovnega izobraževanja v terciarno izobraževanje, oziroma neustrezna ureditev položaja višjih šol v terciarnem izobraževanju,...

6.5. Razvojna izhodišča in predlogi izboljšav

Iz zgornje matrike SWOT analize VSŠKV lahko razberemo, da imamo dovolj pozitivnih dejavnikov, ki omogočajo nadaljnji razvoj šole. Predavatelji na šoli so strokovno usposobljeni in imajo dolgoletne praktične izkušnje, pedagoške in strokovne. Prizadevajo si za inovativen in ustvarjalen izobraževalni pristop. Zaposleni se zavedajo lastnega razvoja in strokovnega napredovanja, izražajo veliko mero identifikacije ter pripadnosti ciljem in interesom šole. Predavatelji so izredno fleksibilni, saj se prilagajajo vsakokratnim potrebam študentov in razmeram poslovanja. V kolektivu vladajo dobri delovni in medosebni odnosi ter pripravljenost sodelovanja in vzajemne pomoči.

Šola ima z vidika dostopnosti zelo dobro lokacijo in je odlično opremljena s potrebno tehnično in informacijsko-komunikacijsko tehnologijo. Z opremljanjem nadaljujemo in si želimo

Šola je v desetih letih obstoja ustvarila dobro pozicijo v javnosti, vpis študentov je dober (bolj v programu Kozmetika, manj v programu Velnes) in šola je vedno bolj prepoznavna v šolskem prostoru (tudi mednarodnem prostoru) in v javnosti. Študenti in zaposleni se s šolo identificirajo. Delodajalci so s študenti zadovoljni.

Veliko težav izhaja iz neustrezne položaja višjih strokovnih šol v terciarnem izobraževanju. Posledično največjo nevarnost šole predstavlja morebitna ukinitve višješolskega strokovnega izobraževanja v Sloveniji, zmanjšanje števila programov, ki jih lahko izvajajo zasebne šole in uvajanje programov, ki jih šola izvaja v mrežo javnih šol Ljubljane in regije.

Veliko nevarnost predstavlja tudi na splošno manjše generacije študentov, kar lahko vpliva posledično tudi na manjši vpis.

Nevarnost je tudi vedno bolj gosta mreža visoko šolskih ustanov, večanja števila visokošolskih programov in visokošolskih programov, ki imajo finančno koncesijo od države.

Kljub omenjenim težavam iščemo priložnosti, ki nam bodo omogočile nadaljnjo rast in razvoj. Pripravljamo temeljito adaptacijo prostorov, da bomo pridobili kar nekaj prepotrebne prostora, lotili se bomo analize možnosti prehoda naših študentov v visokošolske programe, aktivno razmišljamo o kariernem centru in klubu diplomantov, nameravamo poglobiti sodelovanje z organizacijami pri praktičnem izobraževanju, razvojno raziskovalno delo, projektno delo, nenazadnje vsako leto dodajamo tudi nova orodja pri promociji/marketingu naših programov in šole...

7. STRATEŠKE USMERITVE

Na osnovi opredeljenega poslanstva in vizije in na osnovi predhodne analize Razvojne strategije 2018-2023 smo oblikovali glavne strateške usmeritve VSŠKV za obdobje, ki so:

1. Odličnost izobraževalnega procesa
2. Zadovoljstvo študentov
3. Zadovoljstvo zaposlenih in zunanjih sodelavcev
4. Strokovna in razvojna odličnost

Iz vsake strateške usmeritve so izvedeni strateški cilji, ki so ovrednoteni in predstavljajo izhodišče za oblikovanje letnega delovnega načrta.

8. STRATEŠKI CILJI IN KLJUČNI UKREPI ZA DOSEGANJE STRATEŠKIH USMERITEV

STRATEŠKA USMERITEV 1: ODLIČNOST IZOBRAŽEVALNEGA PROCESA

STRATEŠKI CILJI

Št.	STRATEŠKI CILJ	Enota	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028
1	Število vpisanih izrednih študentov	v št.;ind	170	190	190	195	195
2	Delež izrednih študentov, ki diplomirajo v treh letih	v %; ind	27	30	37	45	50
3	Indeks zadovoljstva diplomantov	od 1 do 5	4	4	4	4	4
4	Število organiziranih strokovnih dogodkov za študente	v št.; ind	10	11	12	13	14
5	Prehodnost študentov iz prvega v drugi letnik	v %; ind	75	75	78	80	80
6	Delež vpisanih študentov, ki so se prijavi v prvem izpitnem roku	v%, ind	80	75	80	85	85
7	Zadovoljstvo mentorjev na praktičnem izobraževanju prvega in drugega letnika	od 1 do 5	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
8	Obisk organizacij, kjer študenti opravljajo praktično izobraževanje	v %	25	25	30	30	35
9	Povečanje organizacij, kjer študenti opravljajo praktično izobraževanje	v št.; ind	5	5	5	7	5
10	Indeks zadovoljstva delodajalcev PRI (skupaj 1. in 2. letnik)	od 1 do 5	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4

UKREPI ZA DOSEGANJE KAZALNIKOV IZ STRATEŠKE USMERITVE 1

1. Vzpostavitev sistema študentskega tutorstva (študent študentu; predavatelj študentu; predavatelj predavatelju),

2. Kvalitetna promocija študijskih programov za zagotavljanje boljšega vpisa študentov v programe,
3. Stalno prenavljanje in posodabljanje učnih vsebin z izsledki strokovnega dela na ravni posameznih predmetov in programov, vključevanje uglednih gostujočih predavateljev iz prakse v izvedbo posameznih predmetov in drugače,
4. Stalno primerjanje načrtovanih in doseženih učnih izidov študentov in kompetenc diplomantov (pri posameznih predmetih, na ravni programa,
5. Spodbujanje priprave študijskih gradiv in e-gradiv s strani predavateljev in uvajanje aktivnejših oblik študija in e gradiv,
6. Aktivnosti za povečanje prehodnosti študentov in skrajšanje časa študija, organiziranje in nudenje različnih oblik študijske pomoči študentom (študent- tutor...)
7. Izvedba delavnic za pripravo dispozicije in diplomske naloge in zagotovitev ustreznih metodoloških znanj za pripravo diplomskih nalog,
8. Ustrezna organizacija urnika ter razporeda študijskih obveznosti,
9. Stalna skrb za čim boljše materialne pogoje in skrb za izboljšanje prostorskih pogojev za izvedbo študijskega procesa v okviru finančnih zmožnosti,
10. Povečanje skrbi za stalno izpopolnjevanje predavateljev in mentorjev...

STRATEŠKA USMERITEV 2: ZADOVOLJSTVO ŠTUDENTOV IN DIPLOMANTOV

STRATEŠKI CILJI:

Št.	STRATEŠKI CILJ	Enota	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028
1	Zadovoljstvo študentov z materialnimi pogoji za študij	od 1 do 5	4	4	4	4	4,1
2	Zadovoljstvo študentov s študijskim gradivom	od 1 do 5	4	4	4,2	4,2	4,2
3	Zadovoljstvo študentov s študijskim procesom	od 1 do 5	4	4	4	4,1	4,1
4	Zadovoljstvo študentov z odnosom in delom predavateljev in drugih izobraževalcev	od 1 do 5	4,1	4,1	4,2	4,2	4,2
5	Zadovoljstvo študentov z organizacijo študijskega procesa ter ustreznostjo in ažurnostjo informiranja s strani šole	od 1 do 5	4	4	4	4	4,1
6	Zadovoljstvo študentov z referatom	od 1 do 5	4	4	4	4,1	4,1

7	Zadovoljstvo študentov glede pridobljenega strokovnega znanja	od 1 do 5	4	4	4	4,1	4,1
8	Zadovoljstvo študentov z organizacijo, spremljanjem in pomočjo na praktičnem izobraževanju	od 1 do 5	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3
9	Zadovoljstvo študentov s prostorskimi pogoji	od 1 do 5	4	4	4	4,2	4,2
10	Zadovoljstvo študentov z izven študijskimi dejavnostmi	od 1 do 5	4	4	4	4	4
11	Zadovoljstvo študentov z izvedbo strokovnih ekskurzij	od 1 do 5	4	4	4	4	4,1
12	Izvedba družabnih aktivnosti za študente	od 1 do 5	4	4	4	4	4

UKREPI ZA DOSEGANJE KAZALNIKOV IZ STRATEŠKE USMERITVE 2

UKREPI ZA URESNIČITEV:

1. Zagotavljanje hitre odzivnosti na utemeljene potrebe in zahteve študentov,
2. Spremljanje in analiza študentskih anket in izvedba ukrepov glede na odstopanja,
3. Aktivnejše vključevanje študentov v delovanje šole,
4. Vključevanje študentov v ob študijske dejavnosti,
5. Izvedba strokovnih predavanj in izobraževanj za študente,
6. Vzpostavitev delovanja Kariernega in razvojnega centra,
7. Vzpostavitev delovanja Kluba diplomantov (Alumni),
8. Izvedba družabnih dogodkov za študente,
9. Izvedba študijske prakse in študija v tujini,
10. Nenehna skrb za dobro počutje (velnes) in zdravje študentov,
11. Vključitev v sistem mikro kompetenc in mikro dokazil,
12. Aktivno pristopiti k prenovi programa Velnes...

STRATEŠKA USMERITEV 3: ZADOVOLJSTVO ZAPOSLENIH IN ZUNANJIH SODELAVCEV

STRATEŠKI CILJI:

Št.	STRATEŠKI CILJ	Enota	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028
1	Organizacijska klima in zadovoljstva zaposlenih	od 1 do 5	4	4	4,1	4,1	4,1

2	Zadovoljstvo predavateljev o informiranosti s strani vodstva o organizaciji študijskega procesa in dogajanju na šoli	od 1 do 5	4	4	4,1	4,1	4,2
3	Zadovoljstvo predavateljev glede dela strokovnih aktivov in predavateljskega zbora	od 1 do 5	4	4	4	4	4
4	Zadovoljstvo predavateljev s fleksibilnostjo in pripravljenostjo reševanja težav s strani vodstva šole	od 1 do 5	4,1	4,1	4,1	4,2	4,2
5	Zadovoljstva predavateljev z informiranostjo o možnosti vključevanja v strokovne in razvojne projekte ter mednarodno izmenjavo	od 1 do 5	4	4	4,1	4,1	4,1
6	Zadovoljstva predavateljev z delom referata za študentske zadeve	od 1 do 5	4	4	4,1	4,1	4,2
7	Zadovoljstvo predavateljev z možnostjo strokovnega izpopolnjevanja	od 1 do 5	4	4	4	4	4

UKREPI ZA DOSEGANJE KAZALNIKOV IZ STRATEŠKE USMERITVE3

1. Vključevanje predavateljev in drugih izobraževalcev v razvojno raziskovalno delo študentov in predavateljev,
2. Načrtno in sistematično delo na razvoju organizacijske kulture,
3. Organizacija družabnih in strokovnih aktivnosti za zaposlene,
4. Natančno in jasno definiranje delovnih obveznosti in posameznih drugih zadolžitev,
5. Spremljanje in analiza anket predavateljev in zaposlenih ter izvedba ukrepov glede na odstopanja
6. Večje vključevanje predavateljev v delo strokovnih aktivov,
7. Zadovoljstvo predavateljev glede pogojev dela,
8. Vključevanje predavateljev v izboljšanje delovanja e učilnic,
9. Nenehna skrb za dobro počutje (velnes) in zdravje zaposlenih, predavateljev in drugih izobraževalcev...
10. Skrb za dobro organizacijo študijskega procesa, dvosmerno komunikacijo in pretok informacij
11. Prenova sistema nagrajevanja za pedagoški in nepedagoški del

STRATEŠKA USMERITEV 4: STROKOVNA IN RAZVOJNA ODLIČNOST

STRATEŠKI CILJI:

Št.	STRATEŠKI CILJ	Enota	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028
1	Število izvedenih projektov s podjetji	št.	3	4	5	5	6
2	Število izvedenih projektov v sodelovanju z državnimi inštitucijami (MIZŠ, CPI,GZ, OZ, ..)	št.	2	3	3	3	4
3	Število strokovnih in znanstvenih člankov predavateljev in študentov šole	št.	4	5	5	6	6
4	Število strokovnih in znanstvenih prispevkov na konferencah	št.	3	6	4	6	4
5	Število organiziranih strokovnih dogodkov na šoli	št.	6	6	6	7	7
6	Število partnerstev s tujimi šolami in podjetji	št.	3	3	3	4	4

UKREPI ZA DOSEGANJE KAZALNIKOV IZ STRATEŠKE USMERITVE4

1. Vzpostavljane novih partnerstev s podjetji na področju projektne dejavnosti,
2. Vzpostavitev sodelovanja z novimi podjetji za izvajanje praktičnega izobraževanja in področja projektne dejavnosti študentov doma in v tujini,
3. Stalno spodbujanje strokovnega in razvojnega dela predavateljev in drugih izobraževalcev,
4. Organiziranje strokovnih dogodkov v okviru vsakega študijskega programa,
5. Vzpostavitev in delovanje sistema za motiviranje in stimuliranje prijav na različne strokovne in razvojne projekte,
6. Sprotna bogatitev knjižnice z elektronskimi bazami in gradivom,
7. Pospeševanje vključevanja študentov, predavateljev in strokovnih delavcev šole v Erasmus mobilnosti in druge EU in mednarodne programe,
8. Organizacija pomembnejših dejavnosti (Teden vseživljenjskega učenje, Svetovni dan velnesa, Dan Velnes Akademije, Velnes kongres...),
9. Sklenitev novih sporazumov o sodelovanju s tujimi inštitucijami in podjetji...

Opomba: Vrednosti (indeksi) v oklepajih pomenijo indekse, ki naj bi jih šola dosegla v študijskih letih 2023/2024; 2024/2025; 2025/2026; 2026/2027 in 2027/2028 Za vsako študijsko leto se v letnem delovnem delavnem načrtu opredelijo prave vrednosti za posamezno študijsko leto. Končne vrednosti opredeli ravnatelj, Komisija za kakovost VSŠKV pa jih potrdi. Potrdi jih predavateljski zbor s potrditvijo LDN, sprejme pa Svet šole.

Realizacija letnih kazalnikov se izvede vsako študijsko leto z letnimi poročili o delu in samo evalvacijskimi poročili o kakovosti.

9. PROMOCIJA STRATEŠKEGA NAČRTA

Program promocije Strateškega načrta šole vključuje predstavitev ključnih vsebin strateškega načrta (selektivno po skupinah) vsem, ki pa so vključeni v njegovo oblikovanje in po potrebi kasnejša preoblikovanja (študenti, zaposleni, predavatelji, zunanja strokovna javnost...):

- komisija za spremljanje in zagotavljanje kakovosti
- predavateljski zbor
- svet VSŠKV
- študentski svet.

10. SPREMLJANJE, PREGLED IN POSODABLJANJE STRATEŠKEGA NAČRTA

Spremljanje in nadzor nad izvajanjem strateškega načrta vključuje pregled, ocenjevanje in poročanje notranjim pristojnim organom in zunanjim institucijam. S spremljanjem strateškega načrta VSŠKV zagotavlja ustrezno kakovost in nenehno izboljševanje pedagoškega, strokovnega, razvojnega in upravljaljskega procesa.

Za izvajanje strateških usmeritev in za poročanje o rezultatih uresničevanja strateških ciljev so odgovorni organi VSŠKV: direktor, ravnateljica, predavateljski zbor, Komisija za spremljanje in zagotavljanje kakovosti in svet šole.

Pregled in posodabljanje strateškega načrta VSŠKV vključuje naslednje segmente:

Sprotno spremljanje, implementacijo ter nadzor nad izvajanjem strateških usmeritev vključuje pregled, ocenjevanje in poročanje tako notranjim pristojnim organom, kot tudi zunanjim institucijam. S sprotnim spremljanjem in nadziranjem izvajanja strateških usmeritev želi šola zagotavljati ustrezno kakovost in nenehno izboljševanje pedagoškega, strokovnega, razvojnega in upravljaljskega procesa.

Strateške usmeritve bo šola operacionalizirala na letni ravni v svojem **letnem delovnem načrtu (LDN)**. Ta temelji na izhodiščih, ki jih oblikuje vodstvo šole vsako leto, in sicer za tisti del dejavnosti, za katere so opredeljeni strateški cilji. Na ta način se zagotavlja transparentna in močna vez med strateškim in letnim delovnim načrtom. Predavateljski zbor je na predlog ravnatelja dolžan najmanj enkrat letno obravnavati poročilo ravnatelja o delu in delovanju šole, dolžan je obravnavati najmanj enkrat letno tudi samo evalvacijsko poročilo o kakovosti, del katerega je tudi zapis o uresničevanju zastavljenih ciljev v strateškem načrtu. Strateški načrt se pregleda najmanj enkrat v obdobju za katerega je pripravljen, v primeru večjih sprememb v zunanjem ali notranjem okolju, ki bi lahko bistveno vplivale na uresničevanje ciljev, pa tudi večkrat.

Za umestitev oz. izvajanje strateških usmeritev ter poročanje o rezultatih uresničevanja zastavljenih ciljev Strateškega načrta VSŠKV je odgovorna ravnateljica.

11. SKLEP

V desetletnem obdobju delovanja šole smo dokazali, da je bila ustanovitev šole upravičena in dobra odločitev vodstva zavoda. Mnogi diplomanti so se uspešno uveljavili tako v gospodarstvu kot tudi na različnih področjih negospodarskih dejavnosti. To je dokaz, da delamo dobro in da razpolagamo z dovolj kakovostnim potencialom tako materialnih kot nematerialnih resursov.

Vse to nameravamo ne samo nadaljevati, ampak nadgraditi in izboljšati tudi v prihodnje. Z vsemi močmi si bomo prizadevali uresničiti postavljene dolgoročne cilje in naloge. Zavedamo se, da pot ne bo lahka, saj nam zaradi zunanjih okoliščin preti kar veliko nevarnosti in težav. Odločeni smo, da bomo sledili našemu poslanstvu in postavljeni viziji, temelječih na pozitivnih in razvojno usmerjenih vrednotah. V čim večji meri bomo skušali izkoristiti ponujene priložnosti in razvojno smer VSŠKV nadaljevati.

Za realizacijo postavljene dolgoročne razvojne strategije smo odgovorni vsi zaposleni in sodelavci, zato se zavezujemo, da bomo skupaj aktivno in odgovorno izpolnjevali zastavljene naloge. Prizadevali si bomo za našo skupno rast in razvoj ter dobrobit našega zavoda in VSŠKV.

Vsako leto bomo razvojne strateške cilje, postavljene v tem dolgoročnem razvojnem programu, realizirali z ustreznimi izvedbenimi nalogami in ukrepi. Po potrebi jih bomo uskladili in prilagodili vsakokratnim mikro in makroekonomskim razmeram, v katerih bo šola delovala. Uresničevanje postavljenih ciljev bomo primerjali in preverjali s postavljenimi merljivimi kriteriji, izdelanimi za posamezne cilje in naloge dolgoročnega načrta ter tako ugotavljali kakovost in raven uresničevanja zastavljenih ciljev.

In naj zaključim:

»Mislím, da ni nobene druge lastnosti, ki je tako pomembna za kakršen koli uspeh, kot je kakovost vztrajnosti. Premaga skoraj vse, tudi naravo.« (John D. Rockefeller)

Ravnateljica:

Jelica Pegan Stemberger